

[K. Helveg Petersen.]

studerende, selv gennem nok så lange uddannelser. Det er mere hensigtsmæssigt, at man indretter sig på en sådan måde, at de studerende vender tilbage, efter at de har gjort erfaringer i det praktiske liv. Der bliver herved mulighed for et samspil mellem teori og praksis, som jeg anser for at være en nødvendighed. Man kan herved give en bedre motivation, gøre undervisningen mere meningsfyldt.

Vi kommer hermed ind på spørgsmålet om samspillet med efteruddannelserne. I øjeblikket er det således, at det i overvejende grad er de faglige organisationer, der beskæftiger sig med efteruddannelserne. Jeg tror, det bliver nødvendigt, at samfundet interesserer sig mere for dette spørgsmål og skaber muligheder for, at man kan vende tilbage og få supplerende uddannelser. Når et sådant system opbygges, er det også naturligt, at de grundlæggende uddannelser bliver kortere. Vi kan bruge mange udtryk til at forklare os dette samspil mellem uddannelsesinstitutionerne og efteruddannelserne og erfaringerne i det praktiske liv. Hvilke udtryk vi end bruger, løbende uddannelse eller den livslange uddannelse, er det udtryk for en tendens og en bestræbelse, som i den kommende tid vil komme til at dominere vore debatter om uddannelserne.

Der er et spørgsmål, som man nødvendigvis kommer til at se på, selv om det ikke direkte har noget at gøre med uddannelserne. Det er spørgsmålet om noget så bastant som lønplaceringer. Det er indlysende, at hvis vi stadig væk opretholder den ordening, at man i sit livsløb får løn på basis af længden af den uddannelse, man har fået i sin ungdom, så tror jeg ikke meget, at omlægningerne vil hjælpe os, for så vil man, hvis man opretholder denne tradition, som er dybt rodfæstet i samfundet, opleve en tendens til at ville fortsætte, indtil man har nået grænsen for, hvad man kan nå af uddannelser, altså de lange uddannelser. Spørgsmålet er, om disse tanker vil kunne slå igennem.

Og så er der et spørgsmål, som er lige så vigtigt: hvad vil samfundet og erhvervslivet sige til de korte uddannelser? Vil man kendes ved dem? Som jeg nævnte før, er der al grund til også at rette opmærksomheden mod samfundets institutioner. Det er nød-

vendigt, at man jævnsides med, at reformplaner tilvejebringes og drøftes, har forbindelse med erhvervs- og samfundslivet for at nå frem til løsningerne.

Jeg nævnte for et øjeblik siden tendenser i udlandet og kunne godt give mere konkrete oplysninger om, hvad der sker i Frankrig, i Vesttyskland og i andre lande. Jeg skal blot gøre et par bemærkninger om den norske tendens. Det er interessant at se, hvad der her er under udvikling. Man har rundt om i Norge indrettet distriktshøjskoler med en 2-årig uddannelse, der giver erhvervs-mæssig kompetence. Meningen med disse uddannelser er, at de skal bane vej for fornyelser, for reformer også i andre uddannelser ved det eksempel, man giver, samtidig med at man skal varetage bestemte hensyn inden for den region, der er tale om. Man kan gå ud og have kompetence, man kan også fortsætte i uddannelsessystemet, eller man kan gå videre ved universiteterne.

Må jeg så gøre den bemærkning om vore egne basisuddannelser — jeg skal vende tilbage til dem i anden omgang — at når vi ser på de basisuddannelser, der er tilrettelagt ved Roskilde og ved Ålborg, så er der én ting, der mangler. Der mangler den erhvervs-mæssige kompetence. Det er nødvendigt, at man knytter muligheder i erhvervs- og samfundslivet til disse uddannelser. Det sker i andre lande. Der må altså her tages forhandling op, så vi får skabt muligheder, åbning over for det omgivende samfund.

Så skal jeg blot til sidst gøre et par bemærkninger om tilgangsreguleringen. Når ministeren siger, man ikke skal optage væsentlig flere, end der er behov for, ved de langvarige uddannelser, så sker det med en tilføjelse om, at vi ikke skal være for snævre i vurderingerne, at vi ikke alene skal tænke i økonomiske baner, men også inddrage vurderinger om samfundets sociale og kulturelle udvikling. I virkeligheden skaber man herigennem et meget bredt kriterium for skøn. Det er jo meget svært at drage en talmæssig grænse eller fastsætte nogen procentdel af en årgang på det grundlag. Når man taler om social og kulturel udvikling, kan man faktisk ikke tale om procenter. Jeg kan ikke finde noget tal, der er tilfredsstillende.

Det centrale uddannelsesråd er ikke meget hjælpsomt, når det drejer sig om at rådgive på dette punkt. Man fastslår på den